



# AKI KAISHISE, AKI KAISHINAKA, MIINAWAA MAKADE KAMI EKA AKIKA- KANITAI·KIKI PAYATE ISHIKIISHWEWIN MAMAW TIPACIMOWIN TIPACIMOWIN Ekii'oshipiikatek kacakosich kiisis 2026



Eka nanaka nanatai-kike cike'i-na tocikatey miinawaa na kotakiya kekona tocikatey omaa tashikei ni miikana ka-ocinatamoo nata cia nacikate aki ka'ishitaka (aki ka'ishise), toka aki ka'ishinaka, makade-kami eka akika kanita'l kiki. Oga-waabandaanaawaan minik gegoo gaa-wanichijigaadegin gaawiin onjida gii-izhichigesiwag gii-ozhitoowaad Miikana. Eka o'e kicine-taka citocikate osat kaa-nacikate aki miinawaa makade kami ka-ni eta kekona kanita'i-kiki kaa-nacikateki ka'icikate. Eka nisitocikateki oke-ni'a ka'i cihikomi ka ya cikanae tama nipi, ginoshe, ma-koshi eka aayashishag.

## Meka Ishise'i na

Eka ka'i tashinanakacicikani'a· akika kicias kaishipimapikese kane tiya shiyon kaicikate, eka nishotipaninikate: sepina a kitaci'a ni eka atisa pey nisacia ni. Eka a kitacia ishinaka epapika·matina miinawaa esakahikania miinawaa kici'asini emishinia, eka maa kaye enopimia, miinawa ekicishikopia, eka nanaka eishinaka kanopimi'a, maa piko emisitenaka. Eka nisaci'a ahi ishinaka enipi'a kamika miinawaa enapakahkamika, eka ema kakikoa eka eka eki kaya ki sakahikani. Eka· o'e 'icikate kainipekamika nahsaw nihpika miinawaa akika eka omaa ishi'a pacikate'a sipi, sakahikani eka sipisa kaishitaka ki. Eka miinawaa kiyat kaishinihpia kamika eka ahkika ishitaka·nog. Eka omaa maa ka'i ishinanakacicikania sepina kitacia ni; omaa ki'e-tino-a-pano ahi ka'ishitaka o'e atisa pey nisacia·no.

Eka kicias kaishipimapikeshi nisa yekinakosi. Maa kicie ka- asini kaayaa kakika okimokie pa ha (2.5 ne'i- 3.2 piniya tasiyahki). Eka naa nokot asini, ami'e oke ni'a kananakai nakosia eka· nokot naa oke niyaa (444 ne'i- 488 miniya tasiyahki oci'a).



Ekonen iwe...

**Mii Omaa Ge-dazhi-naanaagajichigewaad:** oga-naanaagajitoonaawaa ge-dazhi-wanishkweyindwaa awesiinyag. Oga-naanaagajitoonaawaa wenji-maadamok gaye gaa-izhi-ishkwemok Miikana.



Ekonen iwe...

**Tetipahi nakacicikewin:** inekahi ketashinakacicikaniwak tetipahi.



Eka o'e ahki ishinaka maa- enapakahkamika miinawaa eocii pamatina eka- oke-ni'a ayaa-no:

- 62% nihpi'a ki na-ta ma kika hkami (ma kika hkamiko'a, miinawaa kotakiya nita'i kicikanan kataka ki);
- 27% nanaka kekonan (tokan apanonika, nekahka, asinii- nekahka eka- asinikan kaishimamai sekin osat e ka-kakikika nikopane kakitocikamaka);
- 11 kapapika-hkamikaki (ahi kayashitatekin neka mina ahsinii neka);
- 3.5 a panoni omaa kaocimaka e ka-sakahikanin ka'ocitaka ki;
- 4% kaishitai piya;
- 1.5% nehkan mina asinii neka maka mikan kaocisekin
- keka 1% kakinisakamikisikin kaocisekin, miinawaa sa kahikanin, kiciasinika eka miinawaa eka kaishia nacikani'an.



Eka o'e aki kakinanakacicikate, kecina- mamaw 65% kekona kataka ki kinanakacicikate no. Ahi kaye neka kaishitaka eka miinawaa kapasakosi a panoni.

Eka miinawaa kekona kanita'l kiki eha pi'otan anishinaabe- tashike'i na kakiapacitoo toka kakimici'a, miinawaa kaki'apacitoo, mina kakima kikikake na ta kakikanacitoo, eka ami oke ni'a kiyapi anishinaabe tashike na kacicine tamo'a o'e ti nekekami. Eka- okeni'a kanitai kiki omaa misie nekekami taka no eka miinawaa oke ni'a kekona kanite kiki ahi otinikate no ka'ishipeshinaka sa kahikani miinawaa ka'ishipimicia ki sipi. Eka kanisa yekinaka ki kanitai kiki masinahikate kaniciyaki eka ci'a nicikateki / miinawaa omaa naka no kamamitine cikateki ashay kakinanakacicikateka pa. Eka oke ni'a ka'inakano'a makade ti, kanisie yaki a pika ni, eka ki'e tino'i kayapite ki a pika ni. Eka- oke ni'a, eha eta kimikaa kano makade ti kakinanakacicikania, eka imaa kakishimikaa kano saa no kakitashinanakacicikania.

## Kayepiko a nacike na miinawaa a Na-sii na

Eka tashike ka-ocisanay miikana kayepiko neka eka aki taa nacikate no meka mamaw pinanokinania eka kina ka apacicikate (toka, pimocike anokii miinawaa a'e tahinikei) o'w tashike ka-ocisanay miikana.

Eka okenay kekona tocikateki kecina taa nacikemakano:

ahi maa pa ka tahike maa mi tahi ta'ocimayake taka omaa akika miinawaa kakiishinaka kipa kama ye a nacikate. ahi kaye tayacose'ano kapapika hkamika, kanipia kamika eka ka- ishinaka aki, ahi kaye o'teniyo kakionatopani pan. Eka kaye 5% makade ti eka 3% ki'e tino'i apite a pika ni tayacose'a no omaa mashkiki ni oci.

Eka miinawaa kapa ka tahikani'a maa miinawaa mi tahi kekona taa nacikate no omaa aki, toka ci'acose neka. miinawaa cimi tese'a a'i yashisha, miinawaa cimayakakamise nipi eka misie piko kekona ciaciseki omaa akika.

Eka miinawaa mikanakani'a miinawaa kotakiyan kekona oshicikatekin nipika, kecina ka'ishici'a na ta kaye ka- inasikai tayacise'a-no, eka makade kami miinawaa ma koshi ka'i ka ya tanita'ikisino'a. Eka- makade kami kaye maa mamitine tamihie maka. Eka- o'e makade kami a nacikade kai na ta o'e nipi takiinashikai sino, na ta apii ci'osamicia miinawaa cimacakami (mi-na ci'acose aki). Eka ki pi o'e ishise ami'e apii eka tepew kekona cikinita'i kiki eka miinawaa eka apii cimina kami nipi.

Eka kekona oshicikateki ami'e apii paka na ta kekona cinitai-kiki, eka apii na ta ciyaciseki kanikii kiki imaa tashike'l na kataka ki miinawaa a'i yashisha kayapacito'a, omaa ota tepew naniyahi miikana ka-icikate.

Eka miinawaa kapicipo'a kamiki kekona kasikiseki, ka-ocikai ki, kami teyapateki miinawaa otapana kayapatisi'a omaa anokii ni ka-ishiapataki miinawaa mikana e'a-nacikate makade kami miinawaa a'i yashisha obimatiso'i ni'a.

Ka-oshicikateki miikanaa na ta apii ci-osami ki-kayaa miinawaa cipakicipi akika, apii ci'a nacikate makade kami miinawaa ma kishi, imaa ota tepew ka'ishinipia kamika miinawaa ka'ishima kiko'a.

Eka onacikei na ci'anokikacikateki eka ci'a nacikate makade kami miinawaa aki kayapata, miinawaa ka ya cikana'e cikate aki imaa ka-ishinanicuya miinawaa ka ya cinapi nitay kiki kekona. Eka o'e ci-aconikate a nacikei omaa anokii ni kaishitaka, ki pi ishinaka, paki cikake pa ka tahikani'a miinawaa eka napi- ci'a nacikate aki miinawaa makade kami. Eka o'e makade kami okimay a'e nacike'i ci-oshicikate eka mi ko cipika cikate makade kami omaa naniyahi sakahikani miinawaa ka-ocipapashikai ni nipi, eka kaya makade ka-kimi cipimiikanaa pacikate tapi ko- kanata eka o-ten-iyu otanacikeini'a ciyapatanini.

Eka miinawaa ka ya kanitay kiki kekona cikanae cikateki, ahi kaye paka kekona kanitay kiki, eka kecina ka ya onacikate ci-onacikate. Eka o'e kaicikate ka ya cikasinikateki apacicikana, miinawaa ci-apataki nitay kicikana omaa mayat ka-ocimakaki, eka miinawaa cikici'a-nacikate makade kami meka pimi anokinania. Gii-izhichigaadeg Miikana da-bashkozigaadewan, gaa-nitaawiginging jiiigewekinan Gaawiin da-ayaabadasinooon siiga'anjigan gaa-ani-ichigemagak ayaapiichinaag oga-naanaagadawaanbandaanaawaa giishpin gegoo ji-nitaawigingin jiiigewekinan. Eka a'e nacikei na taoshicikate no, cipiminisahikateki pakosecikei-na, mi ko ka ya cikana ecikate aki miinawaa cinanakacikate kapakitanamo'a kani'a, eka kapi'a siki kekona miinawaa picipoa pasina.

## Kekona Kaa-nacikateki

Eka apii pakose cikei na i-ka onacikateki, na ta apii ati kekona taa nacikate no (mina ka ya cikanaa pacikateki ika anokinakani'a) toka:

Paki ciacise aki eka makade kamiko (toka akika, miinawaa miniko kataka makade kami eka miinawaa miniko kataka makade kami imaa kakiishike napise picipo.

Eka kecina mamaw 45% aki tanepici anacikate imaa kayshitananokinania.

Miinawaa paki ciacise aki imaa ota makade kami kayshitaka.

Miinawaa aki ciacise osat mitahi kakia nae pahikate akika, miinawaa kaishinaka eka kaye anamakami nipi kataka eka paka ma koshi kanitai kiki omaa misie kakiishitananokinania.

Miinawaa ciacise aki osat picipoa pasina eka kekona kapia siki.

Gaawiin igo gegoo' naagwasinooon ge-onji-maanamog Miikana. Maagizhaa owe da-maazhichigemagak nibi ge-onji-maanaagamik omaa Miikana, maagizhaa gaawiin da-minikwesiim i nibi. Ogiji mashkiikong da-inamong miikana, giishpin owe izhichigewaad da-wanaadaagamin nibi gaawiin mashi ogikendanziinaawaa giishpin owe wii-izhichigewaad.

## Kaanokateki a Nacikei na

Eka tashikei ka-ocisania miikana ahi tamamaw kanaa pacikate ahkii a nacikei na toka nanaka kekona imaa katocikateki, toka ahi kie tinoi miikana ka-ocisakatamo, miinawaa anaka ta eka pe tensakahika manatike i mikanai a e tahinikei eka apii pishow mamatai pia pi anokii na.

Eka oke nia mamaw anokii na o'e tatocikemakano:

Cia nicikate mi tahi aki;	Ciyacise ka-ishipimicia nipi;	Cimayakise naniyahi nipika;
Kekona cipia□siki;	Ma ki tayacisemaka;	Eka miinawaa aki cimayakise miinawaa kainapata imaa ahkika;
Eka miinawaa aki cimayakise Mina kainapata imaa akika;	Eka miinawaa makde kami cimayakise miinawaa kainapata imaa akika.	

Aazha gakina gii-tazhinjigaadewan gemaa ge-onji-maazhichigemagak Miikana, aazha gakina gegoo gikendaanaawaa ge-maazhisegin Gaawiin igo aapiji da-wanichigaadesinoon mashkigwaaboon.

Eka tashikei ka-ocisania miikana kecina 5 mamaw 16 kataka ki akii apacicikana taa nacikate no. eka kotakiya anokii na (kie tinoi miikana ka-ocisakisi eka anaka ta pe te sahakika manatike'i miikana a'e-tahinii) otocacikei nia otapacitonaa mi ko paki ciapacitoo nekani miinawaa imaa akika ka-otinamoo, eka mi tahi a nacikei citaka. eka, ki pi pakanai ya apacitoo o'e ni, kiyapi ta-ociyacisemaka aki. Eka misie, tashikei ka-ocisania miikana mamaw 31% taa nacikemaka omaa akika, eka ishimikikate eka osat mi tahi cia nacikemaka.

Eka miinawaa nanakacicikei pimocikei na tayapacicikade no kecina eka ciacose a ki miinawaa kotakiya kekona eka maa minose o'e katocikate, miinawaa piko ka-ociaso kania nipika ka ya epimia e-tahinikate. Eka oke nia pimocikei na apatano meka anokinania miinawaa kai ka anokinania.

## Awashime na kiwiikikentan?

Giishpin nawaj geyaabi gegoo wii-gikendamang, weweni gidaa-agindaan ji-gikendaman Aaniin Gemeshkojishkaag / Gidakiiminaang Mazina'igan.

### Kekanonach Wiintamakewinan

Kinantomiko ima cishayan akwaaahkiink tashiikewinik miikana kapimanokiitamowach anapii piko wiikakweteyan kayema wiipakitinaman ikitowin.

Piiwapikonk: [eaisinput@martenfallsaccessroad.ca](mailto:eaisinput@martenfallsaccessroad.ca)

Kitowinik: 1-800-764-9114

Piiwapik: [eais.martenfallsaccessroad](http://eais.martenfallsaccessroad.ca)

